

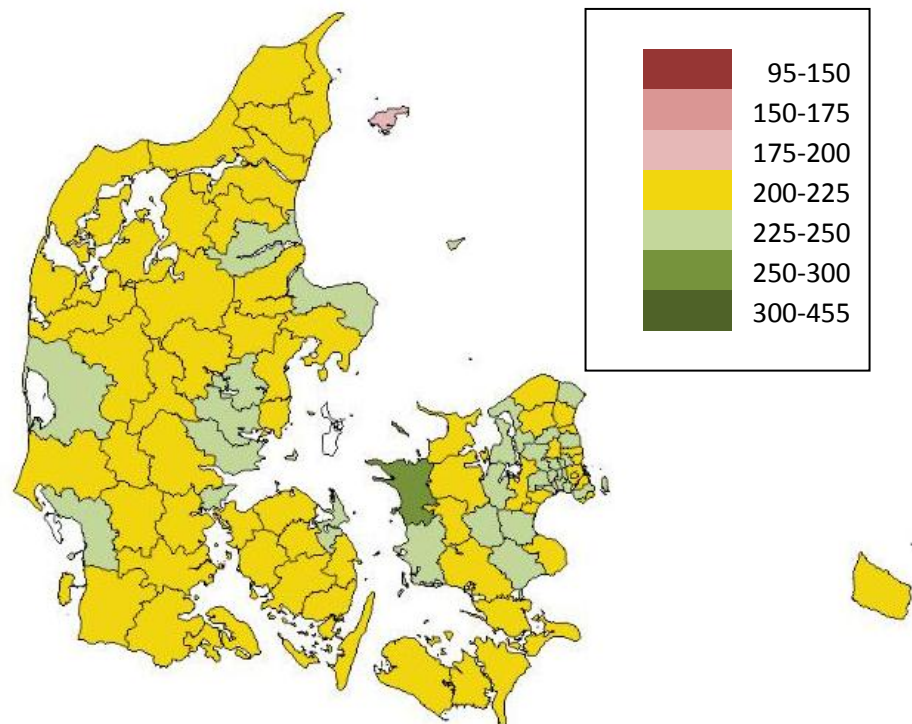
Lønnen inden for 3F'ernes område er ens i de fleste kommuner, men har svært ved at stige

Dette notat undersøger lønniveauet på de arbejdsfunktioner hvor 3F'erne og deres hovedgrupper rundt omkring i de danske kommuner. På 3F'erne område sammenlagt ligger lønningerne i kommunerne forholdsvis tæt på landsgennemsnittet på 221 kr. i timen.

Inden for brancherne er der i midlertidig større lønforskelle fra kommune til kommune: Bygge og anlæg har højere lønninger i de større byer. Industrien har lønspredning i samme størrelsesorden, men den er lidt sværere at opsummere. Privat service, hotel og restauration har generelt et lavere lønniveau, men meget lille lønvariation kommunerne imellem. Transport har lidt mindre lønspredning, men visse steder er der store forskelle nabokommuner imellem.

Denne analyse undersøger gennemsnitslønnen på de arbejdsområder hvor der arbejder 3F'ere og opdelt på brancher uden at tage højde for, at det kan være forskellige områder, som bliver sammenlignet. Se konklusionen for forslag til løsning af denne problemstilling.

FIGUR 1: 3F'ERNES GENNEMSNITLØN PÅ KOMMUNER

Gennemsnitslønnen er inklusiv pension, overtid, ferietillæg mv. Se metodeboks til sidst i dokumentet
Datagrundlag: Individdata fra Danmarks Statistik

Kontakt

Jens Jonatan Steen,
analysechef
T. 41 77 47 71
E. jjs@cevea.dk

Forfatter

Navn Navnesen, titel
E. xx@cevea.dk

Notat

Tema: xx
Publiceret d. x-x-2014

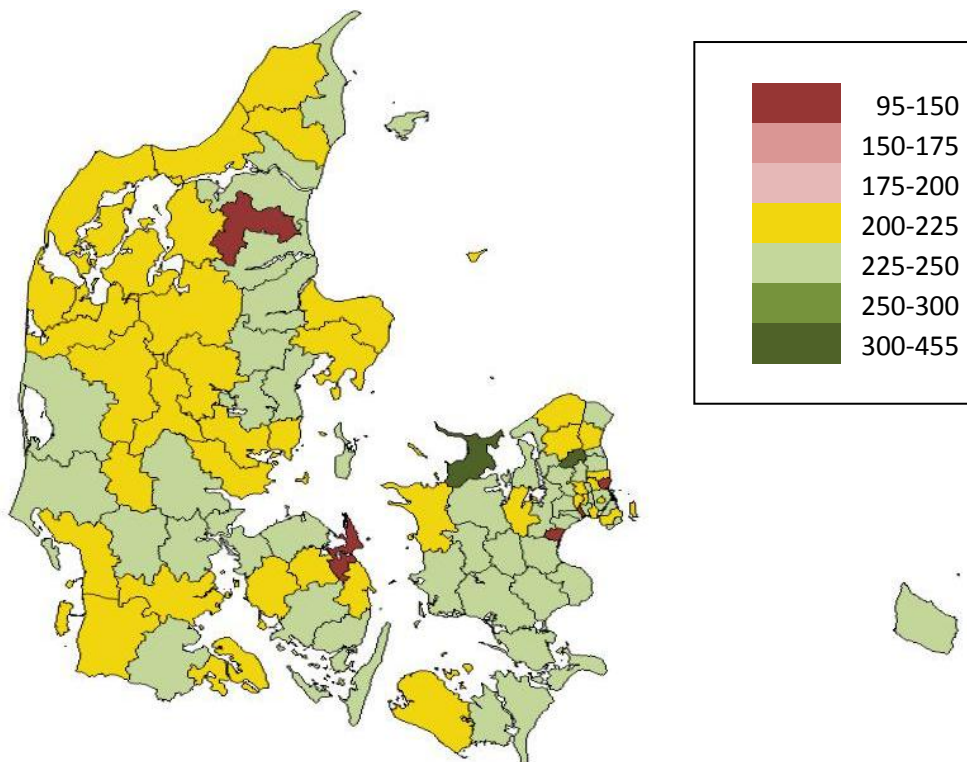
Nærværende rapport må kun citeres med udtrykkelig kildehenvisning til Cevea

Lønniveauet på 3F områderne er overordnet set forholdsvis ens rundt omkring i kommunerne. I to ud af tre kommuner (63 ud af 96) ligger lønningerne i intervallet 200-225 kr. Kun to kommuner har løn lavere end 200 kr., Læsø og Vallensbæk (begge med løn på 196 kr.).

I 33 kommuner er lønningerne højere end 225 kr., men kun i Kalundborg er lønnen højere end 250 kr. timen (254 kr.). De højere lønninger ligger i et bælte omkring hovedstadsområdet, i det sydlige Østjylland og på Vestsjælland.

Interessant nok er lønningerne ikke højere i de større byer. Gennemsnitslønninger på 3F'ernes områder i København, Frederiksberg, Aarhus, Aalborg og Odense ligger alle omkring 200-225 kr. (208 kr. i København, 216 kr. i Aarhus). Boligomkostningerne er højere i de større byer, men der bliver ikke kompenseret for denne forskel gennem højere løn.

FIGUR 2: STIGNING I LØN PÅ 3F'ERNES OMRÅDE FRA 2002 TIL 2012

Kilde:

Generelt har lønstigninger været små, og på landsplan er gennemsnitslønnen kun steget med 1 kr. for hele perioden 2003-2012, når man tager højde for stigende priser. Ude i de enkelte kommuner er der imidlertid forskelle i, hvordan lønnen har udviklet sig. I 46 kommuner er lønnen faldet, i 5 kommuner er timelønnen faldet med mere end 20 kr.

Især i Jylland har lønningerne haft en tendens til at falde, mest i Nord-, Vest- og Sønderjylland. På Sjælland har der generelt været stigende lønninger (og lønstigningerne ligger også højere i intervallet 0 til 30 kr.).

Der er en systematik i lønstigningerne, som ikke er så let at se fra figur 1 og 2: I kommuner, hvor lønningerne var lave i 2003, er de steget mere frem mod 2012. Modsat er lønningerne faldet i kommuner, hvor lønnen var højest i 2003.

Figur 3 viser denne sammenhæng, hvor hver kommune er repræsenteret ved en orange prik. Der er en tydelig og stærk tendens til, at lønstigningerne bliver mindre, jo højere lønnen var i 2003. I kommuner, hvor lønnen var højere end 220 kr. 2003, er der en tendens til faldende lønninger, i de kommuner hvor lønnen var under 220 kr. er der modsat en tendens til at lønnen stiger.

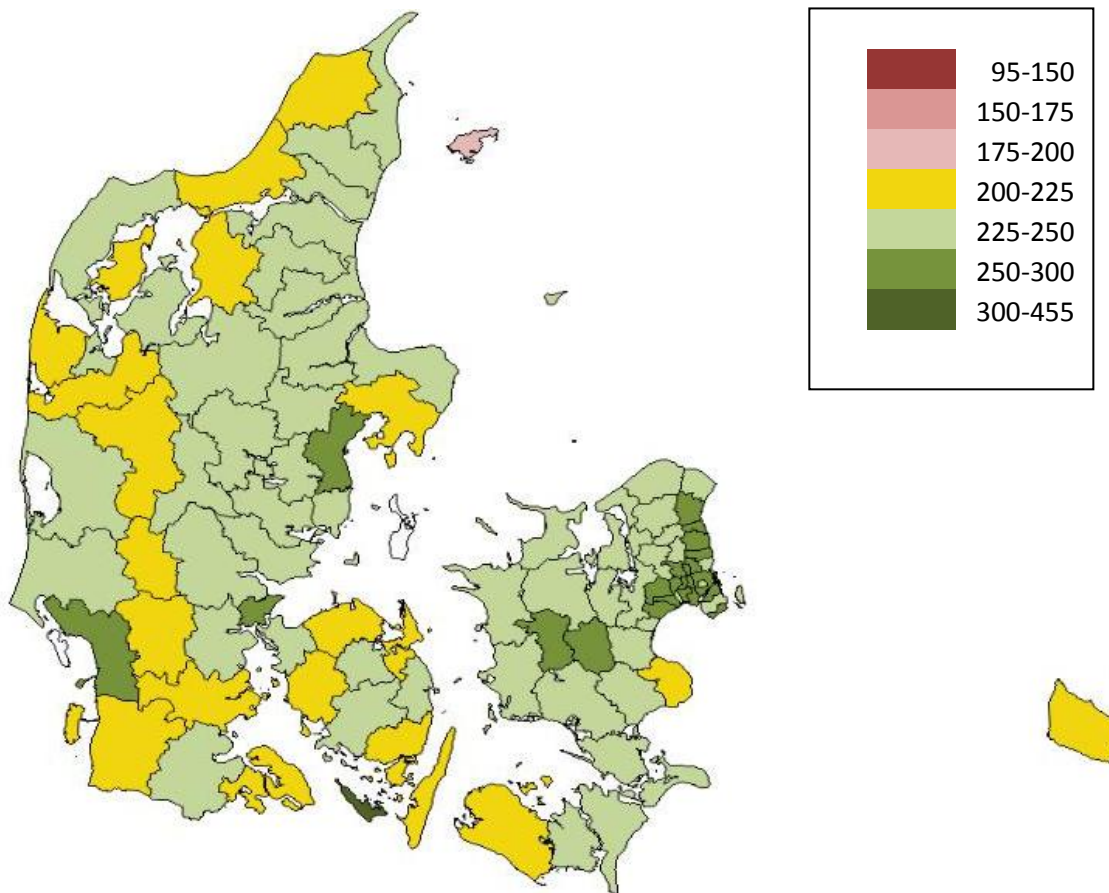
FIGUR 3: Sammenhæng mellem lønstigning 2003-2012 og lønniveau i 2003

Den gode nyhed på figur 3 er, at de kommuner, som i 2003 havde meget lave lønninger, har indhentet noget af efterslæbet. Der er blevet mindre geografisk lønulighed på 3F'ernes områder imellem.

Den dårlige nyhed er, at det ser ud som om det er svært at opretholde gennemsnitslønninger på 3F'ernes område på over 220 kr. i timen, og dette har ikke ændret sig siden 2003. På landsplan har lønningerne på 3F'ernes område ligget næsten konstant siden 2003 (220 kr. i timen i 2003, 221 kr. i timen i 2012). Og i 3 ud af 4 af de kommuner, hvor lønnen i 2003 var over 220 kr. i timen, er lønnen efterfølgende faldet.

FIGUR 4: BYGGE OG ANLÆGS GENNEMSNITLØN PÅ KOMMUNER

Kilde:

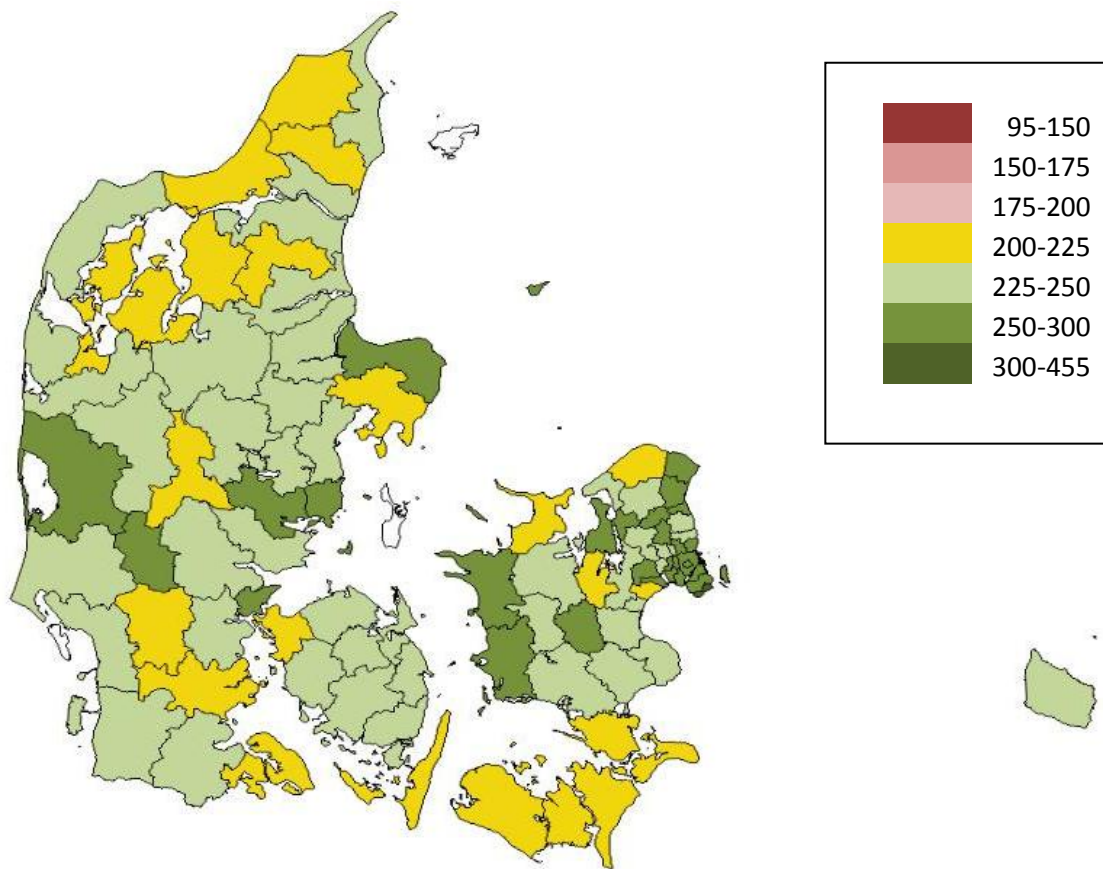
På landsplan er bygge og anlægs timeløn på 243 kr., 22 kr. højere end gennemsnittet for alle 3F områder. Bygge og anlægs lønninger varierer mere over landet end på 3F'ernes område generelt. I 53 kommuner ligger timelønnen mellem 225 og 250 kr., i 22 kommuner ligger lønnen lavere og i 23 kommuner højere.

Modsat 3F'ernes områder generelt er lønningerne i bygge og anlæg højere i Københavnsområdet og Aarhus. Desuden er lønningerne højere i Esbjerg, Fredericia, Sorø og Ringsted. I alle disse kommuner ligger lønnen på mellem 250 og 285 kr. i timen. De højere lønninger kan måske skyldes, at byggebranchen har det bedre i disse byer.

Lavere lønninger i bygge og anlæg findes primært i landkommuner.

Lønstigningerne for bygge og anlæg har den samme tendens som er vist i figur 3 for alle 3F områder: Lønnen er steget mest i kommuner, hvor lønnen var lav i 2003, modsat er den faldet i de fleste af de kommuner, hvor lønnen var over 250 kr. i 2003. (15 af 18 kommuner). Bygge og anlæg har i gennemsnit fået knap 6 kr. i lønstigning mellem 2003 og 2012, ikke meget mere end 3F'ernes område samlet.

FIGUR 5: INDUSTRIENS GENNEMSNITLØN PÅ KOMMUNER

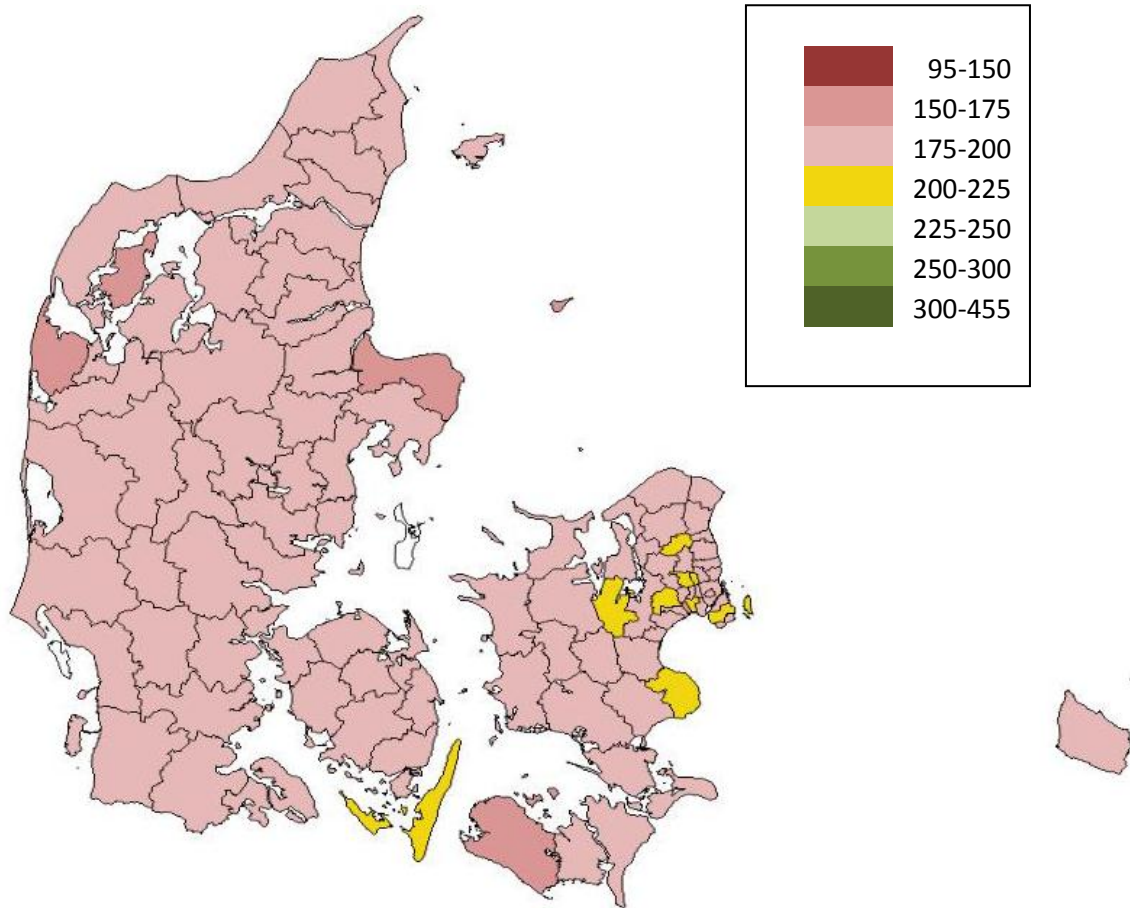
Kilde:

Gennemsnitslønnen for industrien er 240 kr. i timen for hele landet. Ligesom for bygge og anlæg er der en del variation mellem kommunerne. I 45 kommuner (knap halvdelen) ligger lønnen mellem 225 og 250 kr. i timen, i 27 kommuner ligger lønnen højere og i 23 ligger lønnen lavere.

Men geografien ser anderledes ud end for bygge og anlæg: De højeste lønninger er på Vestsjælland, på det nordlige Nordsjælland, i Københavnsområdet og flere steder i Midtjylland. De laveste lønninger ser i nogen grad ud til at findes i udkantskommuner: Lolland-Falster, Langeland og Ærø, Nordjylland og Vendsyssel.

Ligesom for bygge og anlæg er der en tendens i lønstigningerne, der ligner figur 3: Lønningerne er faldet i kommuner hvor lønnen var høj i 2003, mens den er steget i kommuner der dengang havde lav løn. Tendensen er dog ikke helt så stærk som for bygge og anlæg.

FIGUR 6: PRIVAT SERVICE, HOTEL OG RESTAURATIONS GENNEMSNITLØN

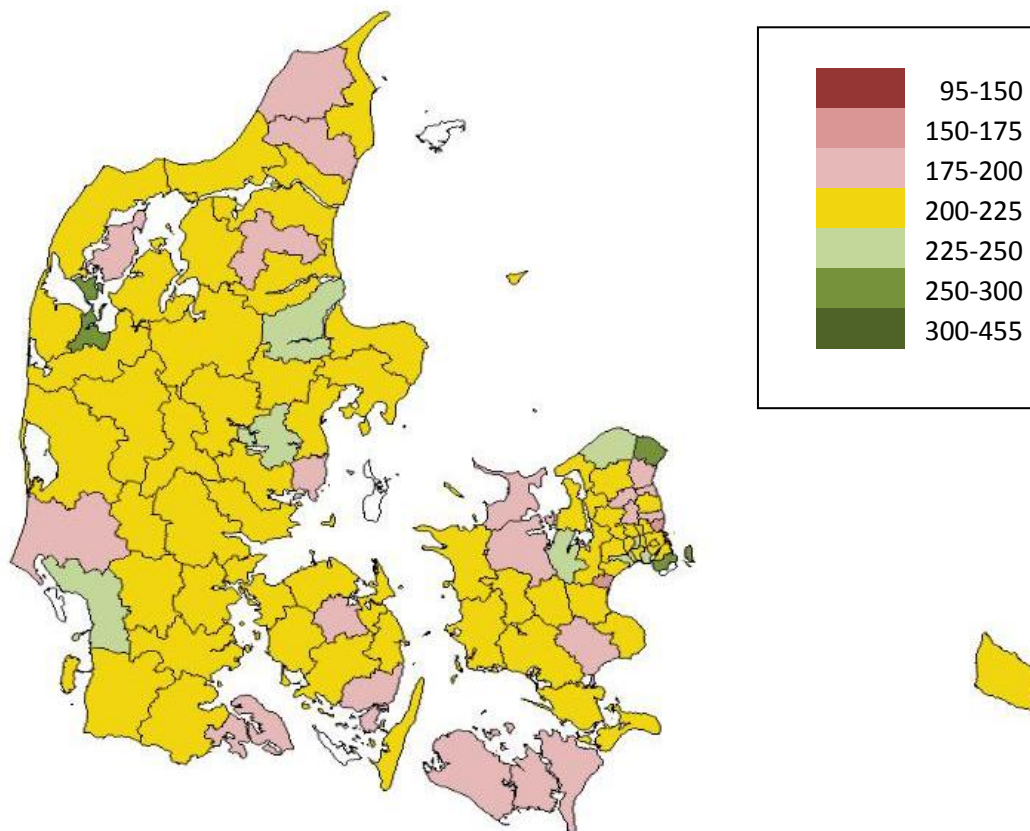
Kilde:

Lønningerne i privat service, hotel og restauration er lavere end på andre 3F områder. Landsgennemsnittet er 186 kr. i timen, 33 kr. under 3F'erne samlet set. I 84 kommuner ligger lønnen mellem 175 og 200 kr. i timen. I fem kommuner (Lolland, Lemvig, Morsø, Norddjurs og Vallensbæk) ligger lønnen endnu lavere.

I ti kommuner er lønnen højere end 200 kr. i timen: På Ærø, på Langeland, i Brøndby, Ballerup, Høje-Taastrup, Herlev. De fleste af disse kommuner er ikke særligt velstående, så det er lidt overraskende at de har højere lønninger for privat service, hotel og restauration. Forskellene mellem kommuner kan måske skyldes, at kommunerne har færre af de stillinger, som typisk er lavtlønnede (fx medhjælp i køkken).

Også i for privat service, hotel og restauration har lønningerne i kommunerne nærmet sig et fælles nationalt lønniveau: I kommuner hvor lønnen i 2003 var under 186 kr., er lønnen steget, i kommuner hvor den lå over 186 kr., har lønnen haft en tendens til at falde. På landsplan er timelønnen i 2012 5 kr. højere end i 2003, men lønnen er faldet 9 kr. siden 2009.

FIGUR 7: TRANSPORT GENNEMSNITLØN

Kilde:

Transport har et lønniveau der i de fleste kommuner ligger tæt på gennemsnittet for 3F'erne generelt. I 58 kommuner ligger lønnen på mellem 200 og 225 kr. i timen, og landsgennemsnittet er 214 kr. Mange af de 22 kommuner, hvor lønnen er under 200 kr. i timen, er udkantskommuner (Lolland-Falster, Nordjylland), men ikke alle: Adskillige rige nordsjællandske kommuner har også lave lønninger for transport. Der er imidlertid også kommuner på Nordsjælland og i Københavnsområdet, som har lønninger på over 250 kr. i timen.

Flere steder ligger kommuner med store lønforskelle lige ved siden af hinanden: For eksempel Struer (282 kr. i timen) og Morsø (176 kr. i timen), eller Helsingør (253 kr.) og Fredensborg (196 kr.). En nærliggende forklaring, især fordi så store lønforskelle kan eksistere inden for pendlerafstand, er at sammensætningen af stillinger i transport er ret forskellig fra kommune til kommune.

Også for transport har der været en tendens til udjævning af lønforskelle kommunerne imellem. På landsplan er gruppens gennemsnitsløn i dag 5 kr. højere end i 2003, men det dækker over at gennemsnitslønnen er faldet 13 kr. siden 2009.

Der er ikke tilstrækkeligt med data i vores stikprøve til at vi kan analysere lønningerne for det grønne område i de enkelte kommuner.

Konklusion og mulige fremtidige analyser

Der er forholdsvis lille variation kommunerne imellem, når man ser på hvad gennemsnitligt tjenes indenfor 3F områder. Inden for nogle af de enkelte brancher (især bygge og anlæg og industrien) er der større geografiske lønforskelle, men de er stadig til at overskue.

Gennem de seneste år har vi set, at lønforskellene mellem kommunerne er blevet mindre. Lønningerne bevæger sig i alle kommuner tættere på landsgennemsnittet. Ligger lønningerne over landsgennemsnittet, har de tendens til at falde, og ligger de under, har de tendens til at stige. Dette gælder både på 3F områder generelt og i alle 3F brancherne.

Mellem 2003 og 2008 oplevede alle grupper lønstigninger, men siden 2008 er lønnen faldet ganske meget, og lønstigningerne fra 2003-08 er næsten helt forsvundne. (Vi taler her om lønninger korrigeret for prisstigninger).

Det er vigtigt at gøre sig klart, at lønanalysen præsenteret her har visse begrænsninger: Det største problem er, at der er forskelle på antallet af personer ansat på 3F områder fra kommune til kommune: Visse byer har flere tømrere og færre rengøringsfolk, og over tid er der kommet flere tjenere og færre industrioperatører. Disse forskelle i ”stillings-sammensætning” skal tages i betragtning både for 3F’erne samlet set og inden for de enkelte grupper: Flere tømrere og færre ansatte som medhjælp i byggeriet kan betyde, at byggegruppens løn er højere i én kommune, selv om tømrere og byggeri-medhjælpere får samme løn i de to kommuner.

Det er muligt at korrigerer for disse forskelle i stillings-sammensætninger mellem kommuner, og korrektionen ville i sig selv give vigtig information: I hvilke kommuner er de lavest lønnede på 3F’s områder koncentreret? Og i hvilke kommuner bliver en på 3F’s områder betalt mindre, end en på 3F’s områder i den samme stilling bliver betalt andetsteds? Hvor meget mere ville lønningerne være steget, hvis ikke industriarbejdspladserne var forsvundet?

METODE

Analysen er lavet med udgangspunkt i individdata fra Danmarks Statistik. Oplysninger om stilling, løn, arbejdskommune og medlemskab af a-kasser er kombineret fra den Integrerede Database for Arbejdsmarkedsforskning (IDA), den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) og Lønstatistikken. Det har ikke været muligt at opdele arbejdsfunktioner i offentlig eller private arbejdspladser, hvilket betyder at arbejdsfunktioner på det offentlig område er inkluderet i det private, hvis det hører under brancher hvor 3F’erne er repræsenteret. Data omfatter kun lønmodtagere og er en repræsentativ stikprøve på 30 procent.

Timelønnen opgjort i notatet er ”fortjeneste per præsteret time” og er korrigeret for generelle prisstigninger. Lønnen er inklusiv pensionsbidrag, personalegoder, ferie-, fraværs- og bonusbetalinger, og er beregnet ud fra hvor meget hver ansat rent faktisk arbejder (eller Danmarks Statistiks approksimation heraf). Blandt andet derfor er lønnen i dette notat en del højere end overenskomstbestemte lønsatser, og også højere end hvad ansatte typisk vil forstå som deres timeløn.

Løn er præsteret time er først tilgængelig fra 2009, før dette har vi approksimeret den ved at indeksere den bagud med de årlige stigninger i smalfortjenesten, som ikke indeholder genebetalinger, fraværsbetalinger, feriebetalinger, pensionsbidrag og personalegoder. Dette kan give visse unøjagtigheder, hvis forskellen mellem smalfortjenesten og fortjeneste per præsteret time udvikler sig forskelligt for forskellige stillinger.

Alle timelønninger er årlige gennemsnit for de pågældende stillinger og grupper.

Branche definitionen i papiret er måden 3F’s grupper ser deres brancheområder på, men den er ikke ens med Danmarks statistiks definitioner.